

An de liende

is een elektrisch Stellingwarfs maandblad
van de stichting Stellingwerfs Eigen (sSe)

Oplage: 901 e-adressen
3de jaorgaank, nummer 12
Datum: 1 december 2008

Redactie: Frank de Vries
Piet Bult

Aemels: info@stellingwerfs-eigen.nl
Webstee: www.stellingwerfs-eigen.nl
(Hier vien ie ok et archief van An de liende.)

ISSN : 1872-4108
NUR : 525
SSE : 0812

Verantwoordelikhied m.b.t. et copy- en auteursrecht van instuurd wark ligt bi'j de instuurder.
Copy- en auteursrecht van instuurd wark bin en blieven van de oorspronkelijke maeker.
De redactie/uitgever nemt gien verantwoordelikhied veur inzinnen wark!
Et deursturen van dit blad mag allieud zonder veraanderings.
Kiek op de laeste bladziede veur meer spulriegels.

De inhoud van disse maond:

• Van de redaktie	3
• Kunstcafé	4
• Recept veur Tulbaand	4
• Smakelijke vertellingen	5
• Een staepelgekidee	6
• Friese siepelsoep	8
• Wussen jim dat	9
• Anansi (16)	10
• Recept veur appelstaeven	12
• Bolding vertelt (11)	13
• Ik geleuf et, ikke niet	17
• Frieslands End	18
• Brotien muskusrotte	19
• Beelden	20
• Sprokien: De wolf en de zeuven geities	21
• Stellingwarf 700 jaor	23
• Kursus Stellingwarfs (2)	24
• Babbelegoegies	25
• Sokke stoppen en breien	26
• Golfkollum	27
• Raempetaempen	28
• Kopstokken	28
• Koppien... lepeltien	28
• Leentje	29
• Alliendgaonden	30
• Taeltuun	31
• Dichtwark	32
• Rilke (11)	36
• De Stellingwarver Biebel	37
• Stelling van de maond	39

Nao et dotteren, oflopen meie, hadde de dokter nog zo tegen

Willem Nauta

uut Blesdieke zegd: “Zo, jow kun d’r wel weer vuuf jaor tegen.”

Et mochten mar vuuf maonden wezen. Op 30 oktober het Willem et - onderwegens in zien auto - zomar zitten laoten. Mit regelmaote het hi’j verbeteringsveurstellen andreugen om oonze Stellingwarver Biebel nog beter te maeken. Wi’j bin en bliieven him daar slim dankber veur en zullen zien inbrenge nog missen.

Van de redactie

Nog naor anleidinge van et verschienen van de Biebel in et Grunnings begon de veurige maond veur oons mit een symposium 'De Biebel in streektaelen' in et Huus van de Grunniger Kultuur in Stad. Et was trouwens min of meer een vervanging van oonze jaarlikse vertaelers-bi'jienkomst in Lieveelde. Daor kwammen ok een peer hiele bekende sprekers an 't woord, wi'j bi'jglieks, gewoon tussen al die perfesters, doktors, domenees en drs'en...

Een peer daegen laeter hawwe dan de kremaosie van Willem op Et Vene. In de naozit gaf Willem nog een laeste rontien. Leven en dood, we raeken d'r gienertied over uutpraot of schreven en ok gienertied an wend. Et zat Willem de laeste jaoren trouwens niet slim mit. Nog mar een peer jaor leden raekte zien levenspartner Rob uut de tied deur een fataal ongelok mit de trekker op 't hiem. Willem kreeg geregeld oonze, tot et laeste an toe bi'jwarkte teksten en keek die dan bliksems goed nao. Oolderwets mit et rooie potlood wodden d'r ommeraek antekenings bi'jzet. We zullen Willem en zien rooie potlood beslist nog missen...

Daegs nao de kremaosie van Willem biwwe naor et Netwark Kultuur in Oosterwoolde west. Een saemenkomst van alderlei organisaosies die wat mit kultuur in de Stellingwarven te maeken hebben en een peer dissies mit veurbeelden waor meensken heur drok omme maeken op et gebied van kultuur en historie, bi'jglieks: Oold Ark uut Makkinge, Karst Berkenbosch mit zien prachtig ni'je – Nederlaanstaelig – boek Banjeren (grune netuurpatties deur Stellingwarf-Oostaende) en Jaap Bijma mit zien demo van een kursus filmbewarken. In de zaelen, schoeleklassen eins, wodden verschillende workshops geven.

We hebben van huus uut eins wat een hekel an gezeur om centen, mar d'r bin omstaandigheden te bedaenken, dan moej' wel es wat. De veurige maond deden we al kondschoop dawwe deur de Belastingdienst anmarkt binnen as ANBI (Algemien Nut Beoogde Instelling) mit veurdiel aj' an zoe'n instelling een doffien overmaeken. Iene van de laeste hobbels die we nog nemen moeten om van al oons schrippen dommiet een mooi boek te maeken is et gadderen van een peer centen. Now ja, een peer..? Op et heden biwwe drok doende om alderhaande instellings an te schrieven om wat subsidie. D'r weren de oflopen maond trouwens ok al een peer pattekeliere die spontaon mit een flinke financiële bi'jdrege over de brogge kwammen. Daorveur alvast: dankewel...

Nao de eerste twee 0-nommers biwwe op 1 jannewaori 2006 veur et eerst echt uut aende zet mit dit e-blad. Dit is dan ok et laeste (*en extra dikke*) nommer van alweer drie jaor 'An de liende'; Stellingwarfse schrieveri'je en wat daor stief tegenan leunt. We begonnen doe mit 350 e-adressen en zitten now al boven de 900! Naor de 'numeri' beschouwd is dan ok wel bewezen dat d'r inderdaod verlet was van een Stellingwarfs digitaal tiedschrift. Ok veur dit haost oflopen jaor wiwwe alle instuurders en lezers dan ok nog es weer hattelik bedaanken.

Et waeter klaetert gewoonlik tegen de glaezen mar ditkeer lopt et waeter mi'j in de mond bi'j et lezen van al de recepten die in disse 'Liede' staon. Veur now eerst mar: een goeie Sunderklaos, zalige, gelokkige of vrolike Kastdaegen, een goed uutaende van dit en alvast een mooi begin van et ni'je jaor. Mit een betien gelok op de eerste aovend van dat ni'je jaor ok weer een ni'je 'An de liende'. Laot oons mar es schrikken mit een dikke 900 ni'jjaorsweensken...

pb

Kunstcafé...

Afsluiting succesvol jaar kunstcafé

Het laatste kunstcafé van dit jaar zal zijn in het weekend van **20 en 21 december**. Alle kunstenaars die in 2008 een kunstcafé hebben verzorgd, zullen tijdens dit weekend laten zien hoe zij zich door het thema "licht" hebben laten inspireren.

Al met al kan de organisatie van het kunstcafé terugzien op een zeer succesvol jaar. Zowel de hoeveelheid als het enthousiasme van de bezoekers tonen aan dat het kunstcafé in een behoefte voorziet. Bovendien zijn de kunstenaars zelf zeer gemotiveerd om ook van het komend jaar een succes te maken. Er liggen diverse plannen klaar om in 2009 het kunstcafé verder uit te breiden.

Er is reden genoeg om van dit laatste kunstcafé in 2008 een feest te maken. Met muziek en diverse kerstvertellingen gaat dat zeker lukken.

Het kunstcafé is te vinden aan de Brinkstraat 7 te Oosterwolde en zal **zaterdag 20 en zondag 21 december** geopend zijn van 13.00 tot 18.00 uur. De toegang is gratis.

Recept veur: Tulbaand (-red- ok wel: *Bofferd of Bussekoeke*)

Wat hej' neudig:

250 gr	botter
200 gr	suker
1 zakkien	venillesuker
5	eier
1 flessien	rum-aroma (of 3 eetl rum)
500 gr	bloem
4 ofstr eetl	bakpoeier
125 ml	melk
300 gr	reziene
100 gr	krenten
100 gr	jodespek (<i>sukade</i>)
50 gr	oranje snippers of fiensneden fraanse vruchies
50 gr	pelde en hakte amandels

Ruur de botter, suker, venillesuker en eier tot een romige saus.
Doe de zeefde bloem, bakpoeier, melk en aroma d'r bi'. Blief goed ruren.
As laeste de dreugde vruchten d'r deurhenne mingen.

Schep et deeg in een invette tulbaandvorm (26 cm).
Bak de tulbaand op ong. 150-170° in 70-80 minuten bruun en geer.

Roely

Smakelijke vertellingen...

Jan Koopman

Smakelijke Vertellingen

15 Verhalen met bijbehorende recepten.

Mooie verhalen, mooie gerechten. Want het leven is te kort en te waardevol om het te laten regeren door diëten en andere beperkende maatregelen. Goede ingrediënten, waardevolle smaken, mooie combinaties. Dat zijn de belangrijkste bestanddelen voor een leven dat waard is om geleefd te worden. Geniet!

Titel : Smakelijke Vertellingen
Auteur : Jan Koopman
Aantal pagina's: 120
Geïllustreerd : ja
Uitvoering : paperback 12,5 x 20 cm
Prijs : € 15,95
ISBN : 978-90-8834-535-7

Jan Koopman uut Noordwoolde het een week of wat leden zien eerste boekien prissentend. Et hiet 'Smakelijke Vertellingen' en die vlagge dekt de laeding hiel aorig. Koopman kombineert hiermit drie hobby's van him: schrieven, vertellen en eten toemaeken. Et gaot om kotte verhaelen (veur een pat bedocht, en veur een pat baseerd op waarhied) mit recepten d'r bij die alles mit et bi'jheurende verhael te maeken hebben.

Verhaelen mit een bosschop? Now... eins is et een boekien mit een bosschop. En die bosschop is: geniet van et leven, perbeer alles niet alliend mit een korreltien zoolt te nemen, mar ok nog mit wat aandere kruderi'je, om d'r al mit al een smaekelik gehiel van te maeken. Want et leven is vusen te kot en te weerdevol om et deur diëten en aandere tamtaosie regeren te laoten.

Om je een indrok te geven van et eerste boekien hewwe – mit goedvienen – op de volgende bladzieden ien verhael en et bi'jheurende recept in et Stellingwarfs vertaald.

D'r is onderdehaand ok een twiede boek van dezelve schriever in de maek. Dat gaot hiel argens anders over. Ditkeer gaot et om zoe'n twintig tot vuventwintig 'levensverhaelen'. Verhaelen over et leven van meensken die in de oflopen peer jaor uut de tied raekt binnen, of bi'jkotten wegraeken zullen.

Meensken, meerstal uut de Stellingwarven, die een biezunder leven leefd hebben en waar hi'j et verhael van schrieven moch om dat bi'j et laetste ofscheid van die persoon te vertellen. De titel van dat boek wodt: 'Het Laatste Woord'. Mit een betien gelok ligt et nog krek veur de Kastdaegen in de winkel.

Een staapelgek idee...

Een staapelgek idee...

Franeker is iene van de mooiere steden van Friesland. Mar die aovend, et is al even leden, was daor liekwels niks van te vernemen. Ik mos d'r veur een veurdracht wezen en was roem op 'e tied tot ik, krek binnen de bebouwde koeme, een lekke baand kreeg. Half jannewaori, zeuven ure aovens, stromende regen, koold en mit je kreerse pak an. "Gien best mement" is dan nog zwak utdrokt. Even docht ik om de auto mar staon te laoten en lopende veerder te gaon – et mobieltien was doe nog gien gemiengood – mar ja, dan zat ik laeter op 'e aovend nog mit etzelde perbleem...

Ik besleut om wa'k iens leerd hadde mar es in praktiek te brengen. Kofferbak eupen, reservebaand d'r uut, ark d'r bi'j zuken. Veurzichtig et sierdeksel van de baand lospeuterd en iene veur iene de vier moeren van et rechteraachterbaand een betien losdri'jd. Now de krik op zien plak – veurzichtig, goed kieken as hi'j wel krek in de goeie gleuf steuk – en kalman de rechterkaante van de auto wat omhogens warken. Doe de achterbaand roem vri'j van de grond was, dri'jde ik de vier moeren veerder los. En wat doe'j mit vier losse moeren in et duuster en in de regen? Ik legde ze in et sierdeksel van de baand. Ik leup mit de lekke baand naor de kofferbak en legde die daor op et plak waor dat veur bedoeld is, pakte de reservebaand en gong weer naor et lege plak waor de baand heurde.

Stom! Ik glee een betien uut, wus mien evenwicht nog al te holen, mar raekte krek tegen et deksel mit de moeren. Dit dri'jde een halve slag in de ronte, waordeur de moeren d'r uut vullen... in et rioolputtien dat iene mit een sardonische en veuruutziende blik daor iens mit opzet daeleplaand hadde. Dag moeren...

Wat kuj' je dan, op zoe'n ziek ure, ongeleuflik lullig vulen...

Ik smet de reservebaand op 'e grond en docht hiel even om asnog de boel de boel te laoten.

"Dat was gien slimme zet, meneer." Ok dat nog! Franeker het sund jaor en dag een 'gesticht'. Een psychiatrisch ziekenhuus, zeggen we vandaegede-dag. En iene van de bewoonders daore hadde mi'j hier vunnen, op een mement dat ik deur gieniene vunnen wodden wol. Al hielemaole niet deur him. Een beer van een vent, wat een onriegelmaotig groot heufd, de ogen wat te dichte bi'j mekeer, wat een leeg veurheufd, zoe'niene waoj' liever gien ruzie mit hebben willen, now al hielemaole niet.

"Nee, dat was inderdaod niet zoe'n slimme zet. Zonder die moeren kan 'k et veerder wel vergeten..."

"Now, dat hoeft now vot ok nog weer niet." Hi'j keek me es an en docht nao.

"Waj' doen kunnen, is van de aandere banen ieder iene moere losdri'jen. Op drie moeren blieven die banen ok wel zitten. Dan kuj' mit die drie moeren de reservebaand vaastezetten. Dan kuj' d'r rustig mit naor huus rieden, morgen vier ni'je moeren kopen en alles weer in odder maeken"...

Ik keek de man veraldereerd an. Hoe kon ik mi'j zo verkeken hebben.

"Warken jow in een gerage, of zo?", vreug ik.

"Nee, ik wone hier in de inrichting."

"Hoe weten jow dat dan van die moeren? Hebben jow dat wel es eerder om hanen had?"

"Now, nee, dat bedaenke ik gewoon..., mar jow hoeven gien jow te zeggen heur, ik hiet gewoon Jehan."

"Jehan, dit is een geweldige tip. Daor wa'k zels niet opkommen."

Ik gong an de slag. De aandere deksels van de banen los, iene moer van elke baand ofdri'jen, mit de drie moeren de reservebaand vaastezet en alle deksels mit een dikke heis weer te plak brocht. En al die tied ston Jehan mi'j van slim vlakbi'j naodrokkelik op 'e vingers te kieken. Hiel aekelik eins, mar ja, nao zoe'n goeie raodgeving stuur ie zoe'n jonge ok niet zomar vot, toch?

"Hoe liggen je kaansen, Jehan?" vreug ik, eins ok vrij wat onneuzel.

"Hoe bedoelen jow?"

"Now, kriej' daor een opleiding, doe'j' wark, kuj' over niet al te lange tied de maotschoppi'je weer in?"

"Neffens Gerbrandy deug ik nargens veur. Ik kan niet leren, ik kan niet lezen, ik bin onbetrouwber en onberekenber, ik kan eins hielemaole niks..."

En dat kon ik mi'j now dus niet veurstellen. Ik bedoel: iene die zoe'n geweldige oplossing bedaenkt over die moeren, die moet toch meer kunnen?

"Wie is die Gerbrandy?" vreug ik.

"Dat is de dokter, of eins is hi'j de baos van de dokters daore."

"Weej' wa'k doen zal? Ik zal morgen es kontakt zuken mit dokter Gerbrandy en him es krek zeggen wat veur goeie raod as ie mi'j geven hebben en hoe ie mi'j hulpen hebben. Misschien gaot hi'j dan wel wat positiever over jow daenken."

"Dat zol hiel mooi wezen, mar waaromme eerst morgen? Kan dat now drekt niet?"

"Now... om te beginnen daenk ik dat dokter Gerbrandy aovens niet warkt. En butendat moet ik over een half uurtien een veurdracht holen en hebbe mien tied nog hadde neudig."

"Mar vergeten jow et dan niet?"

"Nee, Jehan, ik zal et grif niet vergeten. Morgenvroeg bel ik mit dokter Gerbrandy. Mar doe mi'j ien plezier, laot me now alliend, dan ruum ik alles op en gao 'k weer vot, aandere kom ik nog te laete veur de veurdracht."

"Goed. Mar niet vergeten, hèn?"

En hi'j slofte vot, de regen in, heufd tussen de schoolders, richting et centrum. Ik ruumde et ark op, wusk mien hanen zo goed en zo kwaod dat gong in een plassien waeter, dreugde ze of an een oolde haanddoek, die altied in de kofferbak ligt (veur et geval dat) en stapte weer in de auto.

Nao zoe'n goeie 100 meter rieden raekte, mit een ongeleuflike klap mien ziedrute opiens an gruzelementen. Ik gong vol op 'e remme staon en vernam, doe 'k stille ston, dat d'r een bakstien vlak naost mi'j op de stoel lag, tussen honderdvierentwintigduzend stokkies glas. Veraldereerd keek ik deur de kepotte rute, wao'k Jehan zien verregende gezichte zag.

"Morgen, niet vergeten hèn?" reup hi'j nog es...

Jan Koopman

Friese siepelsoep...

Friese siepelsoep

Siepelsoep op zien Fries, een té gekke soep mit kerakter.

Wat hej' d'r veur neudig?

- 6 eier
- een flessien bier (et liefste: Ús Heit)
- 5 dikke siepels
- een stevige klute boerebotter (zegge: zoe'n 25 gram)
- omdebij lieke vule bloem
- een flinke eetlepel goeie (wien-)eek
- 1,5 tot 2 oons oolde Friese naegelkeze
- zoolt, peper en wat neutemuskaot

Hoe gaoj' te wark?

We zetten uut aende mit et hadkoken van de eier (ong. 10 minuten).

De eier koold wodden laoten en ze uut de doppe helpen.

Dan snieden we de siepel in grovve ringen en braoden die even an in de botter.

De bloem veurzichtig en al rurende d'r bij in de panne doen en dan et flessien bier d'r bij gieten.

Ruren blieven, zodat et een mooi bunnen, glad mingsel wodt.

Doe et bierflessien vol mit waeter en doe dat d'r ok bij, en nog altied ruren blieven.

As de soep genoeg 'op dikte' is, mag de eek d'r ok bij en gao'we d'r even mit de neutemuskaotraspe overhenne.

Even pruyen, wat peper en zoolt naor smaek, en klaor is de soep.

Et op 'e taofel zetten gaot zo: in 4 diepe bodden (of grote koemen) proez' ie veur ieder aanderhalf hadkookt ei.

Daor schep ie de soep overhenne.

Daor leg ie een ienhaans (*een dik*) plak donker Fries brood bovenop, waoj' de Friese naegelkeze overhenne raspen.

Die 4 possies gaon nog even onder de hiete grill, wordeur de keze over et brood smult en uutloopt.

Hiete op 'e taofel zetten, mit daornaost een lekkere hompe van et brood en veur de liefhebber ieder nog een flessien Ús Heit.

Franeker is zo gek nog niet!!!

Et boekien '**Smakelijke Vertellingen**' van Jan Koopman gelt 15,95 (excl. porto) en is rondomme in de boekhaandel te bestellen aj' et ISBN-nr. 978-90-8834-535-7 even mitnemen. Et kan onder dat nommer ok op internet besteld wodden, o.e. bij

www.boekscout.nl

Wussen jim dat...

Wussen jim dat...

- De kommesaoris van de perveensie Zuud-Hollaand 26 bi'jbaenties het. Jow zollen dan hadde-op daenken: wat stelt et dan nog veur a'j kommesaoris binnen. Mar hi'j zal best wel een brave Hendrik wezen, alles eerlik opgeven an de belasting, dan kun ze je niks maeken. Toch te gek veur woorden dat zoks allemaole kan.
- De iene now ienkeer vule meer het en kan as de aander.
- De zonne veur oons allemaole elke morgen gratis opkomt. En daj' gelokkig of binnen aj' him in et waeter schienen zien kunnen. Kleinigheden in et leven kun je ok gelokkig maeken.
- Meensken die alles hebben, van gekte dan soms hiele rere dingen doen gaon.
- We allemaole op et aende van et lied mit niks vertrekken. Alderdeegst de keuninklike onderscheidings moe'n inleverd wodden en d'r is nog gienertied iene oversleugen.
- Et orgel van de Nederlaans Hervormde karke in Noordwoolde restereerd is. Et klinkt weer as ni'j. Orgeniste Geesje Berger uut Wolvege nog niet an resteraosie toe is. Zi'j dot et nog altied prima. Ze is d'r ok nog mar 58 jaor mit doende in Noordwoolde.
- Meensken om geld haost altied ruzie en gedonder kriegten. Oonze menister van centeraosie W. Bossien, kreeg et om de geldverdameri'je an de stok mit de kommesaoris van Noord-Hollaand. De Ieslaanders mit heur lange winters bi'j de hiete waeterkachels, mit een stevige borrel en een goed boek, daar wel wat omme gniffelen zullen.
- Barack Obama et opredde het. Een man van ienvooldige komof en now zo hoge op de maatschoppelijke ledder. Hoe zol dit oflopen?
- Et een inkelde grote gri'jer seins toch te bar wodt. Een Zweedse interim manager bi'j de posteri'jen, vernam dat hi'j liekevule verdiende as 45 postboden mit mekeer. Hi'j is er mit opholen. Was vermoedelik toch al binnen. Die him opvolgt zal wel bliede wezen.
- Aj' mit meensken anpappen en je miening verkondigen gaon, een stokmennig et wel mit je iens binnen, mar ok een flinke haandvol niet.

Henk de Vries

Anansi (16)

Wieshiedsfaobel veur kiender van 8 tot 80...

Anansi en de ienbienige Moeke van et Bos

Rin tin tin, hiel lange leden voerde Ba Anansi, breur Spinne, niks uut en zien vrouw Sa Akoeba, zuster Akoeba, kon him onmeugelik nog langer onderholen. Akoeba gaf de gruusaordige Anansi krek genoeg eten om him in leven te hopen, want ze mos ok nog heur drie kiender beheurlik voeden. Anansi hadde alsmar honger en dit aekelike gevuulte maekte him diepe ongelokkig. Klaegend leup hi'j in huus rond, mar Akoeba steurde heur d'r niet an. Zi'j zee dat hi'j bliede wezen mocht mit wat hi'j van heur kreeg.

"De meeste vrouwluden zetten heur luie kerel gewoon op 'e straote. Allierend die warcken, hebben recht op goed eten. Aj' niet tevreden binnen, staot de deure veur je eupen," ziezo Sa Akoeba.

Op een morgen zat breur Anansi onder een grote kankantri-boom in de bos te goelen van verdriet, doe hi'j een schel gefluit heurde en een vreemdsoortig wezen mit recht overaende staonde haoren ankommen zag. Et was Boesimama, de Moeke van et Bos, die op heur iene bien rondri'jde as een toppe en bliksemsvlogge dichterbi'jkwam. In een oogwink ston Boesimama veur him stille, waordeur et gefluit van de wiend om heur henne ophul, wiels de lange losse haoren over et gezichte vullen en et bedekten as een sluier. De Moeke van de Bos vreug Anansi wat d'r gaonde was en hi'j stotte zien hatte bi'j heur uut. Boesimama vun him zielig en ze begon weer te tollen en winte Anansi om achter heur an te gaon. Ze brocht him naor een wonderlike boom, waor de takken van beladen weren mit zakken vol eten en zee: "Ie meugen daegelijks drie zakvol eten van disse boom ofslaon. Dat is genoeg om gien weer honger te lieden. Hej' goed luusterd? Aj' meer as drie zakvol perberen te pakken, zu'j vernemen dat ze allemaole as bi'j toverslag leeg binnen." Doe verdween Boesimama lieke vlogge as dat ze kommen was.

Ba Anansi nam drie takken die onder de wonderboom laggen en daormit sleug hi'j tegen de boom. De eerste zakvol was veur een smaekelik morgenbrochien; de twiede veur wat lekker middageten en de dadde as aovendeten. Anansi dreug de drie zakken naor huus, waor hi'j mit een protte kebaol naor binnenleup en alles veur him op taofel zette. Hi'j hadde besleuten dat hi'j al dat lekkere eten allierend opsmikkelen zol en dat zien vrouw en kiender de smerige bodden uutslikken mochten. Mar et gong aandere toe as Ba Anansi docht hadde. Veurd dat hi'j wus wat d'r gebeurde, hadden zien vrouw en kiender et eten opeten en kreeg hi'j de smerige bodden veur zien neuze.

Dat doe ik niet weer, docht Ba Anansi, en de aanderedaegs gong hi'j naor de wonderboom, sleug de drie zakken vol d'r of en at alles, morgenbrochien, middageten en aovendeten, onder de boom op. Thuis zee hi'j dat de wonderboom mar veur iene keer eten geven hadde, dat d'r niks meer was. Mar zuster Akoeba geleufde Anansi niet, want hi'j leut iedere dag zien bottien eten staon dat zi'j him veurzette en hi'j wodde toch de hiel-tied dikker. Op een morgen zee ze tegen heur kiender dat ze Anansi sloekstattend naozitten mossen.

Doe Ba Anansi bi'j de wonderboom kwam en de drie zakken vol d'r of sleug, sprongen ze te veurschien. Ze grepen de volle zakken en leupen daor hadde mit naor heur moeke. Ba Anansi zette de kiender aachternao, mar kon heur niet te pakken kriegen. Die daegs leed hi'j honger, want Akoeba en de kiender smikkelden weer al et eten op.

De aanderedaegs gong Sa Akoeba mit heur kiender naor de wonderboom. De kiender sleugen d'r drie zakken vol eten of, mar Akoeba was daor niet tevreden mit, zij wol meer hebben. Heur ooldste zeune perbeerde in de boom te klimmen en op dat stuit toverde de boom alle zakken vot, ok die al op de grond laggen. Teleursteld verleuten de gruusaordige vrouw en de kiender et bos. Onderwegens kwammen ze Ba Anansi tegen die op pad was naor de wonderboom. Ze zeden niks tegen him. Bi'j de wonderboom zag Anansi dat alle zakken vot weren en hi'j begreep vot-en-daolik wat d'r gebeurd was. Hi'j gong weeromme naor de grote kankantri en daor gong hi'j weer onder zitten en begon weer een pottien te goelen. Et duurde niet lange of Boesimama kwam d'r antold om him te vraogen wat d'r an scheelde. Anansi vertelde heur alles.

Doe gaf zij him een eetkalebas en zee: "Disse kalebas is mit obia, zwatte keunst, bewarkt en zal je driemaol daegs eten geven. Ie hoeven him alliend mar te zeggen waj' lussen en hi'j zal et je geven. Ie moe'n de kalebas nao iedere maoltied schonewasken, aandere hooft hi'j d'r mit op." Hiernaogong Boesimama d'r fluitend vandeur, wiels Ba Anansi mit de eetkalebas naor huus toe gong. Daor kreup hi'j aachter een grote klerekiste in zien woonkaemer om stiekem van zien eten te genieten. Hi'j kommedeerde de kalebas op dempte toon: "Mien kalebas, geef mi'j een lekkere kiepesoep." De eetkalebas vulde himzels bliksemsvlogge mit de soep. Ba Anansi smikkelde en smulde en daornaowusk hi'j zien kalebas kreers hemmel en stopte him onder de eterskaaste vot. Doe kuierde hi'j ongemurken de deure uut, vaastebesleuten om niks van dit alles an de aandere te vertellen. Mar...

Doe Anansi zien dochttertien et huus anvegen zol, vun zij de eetkalebas onder de eterskaaste. Sa Akoeba zette de kalebas op taofel. Doe Ba Anansi thuuskwam, schrok hi'j allemachtig doe hi'j de kalebas op taofel liggen zag en hi'j maekte d'r een protte drokte omme: "Waoromme zet ie mien dingen op taofel?" "Waoromme verstop ie jow dingen?" wol Akoeba weten. "Dat gaot je niks an," zee Anansi en hi'j leup mit zien kalebas vot en verstopte him in de klerekiste. Aachter die kiste at hi'j driekeer daegs de maoltieden van de kalebas.

Op een dag gongen de kiender verstoppertien speulen, en iene van heur kreup in de grote klerekiste, waor Ba Anansi krek aachter zat te morgenbrochien eten. De jonge kon dudelik verstaon wat Anansi bi'j zien eetkalebas bestelde. Zo gauw Anansi et huus uut was, sprong de kleine Anansi uut de kiste om zien moeke alles te verklikken. Sa Akoeba legde beslag op de eetkalebas, die zij krek zo toesprak as Ba Anansi: "Mien kalebas, geef mi'j een lekkere kiepesoep." De toverschaole gaf vot-en-daolik vier bodden kiepesoep. Doe ze die op hadden, zee Akoeba: "En now graeg vier possies brune bonen mit ries." Mar o wee, ze hadde him eerst niet ofwusken. Vot-en-daolik verleur de eetkalebas al zien toverkracht.

Doe Anansi weerommekwam zag hi'j de bedurven kalebas op 'e vloer liggen. Wat was hi'j koegels! Hi'j trapte et waardeloze ding stokkend en gong zien huus uut. Goelend van lelkens zat Ba Anansi even naotied weer onder de grote kankantri, mar de Moeke van de Bos dee krek as zi'j niks zag of heurde. Ongeduldig reup Anansi een peer keer achter mekeer: "Boesimama, Boesimama, kom mi'j toch helpen!" Mit een gefluit kwam de Moeke van de Bos anzetten. Ze zwiepte Anansi mit heur lange haoren om zien oren, tot hi'j van piene flauwvul. Daornao tolde ze vot.

Doe Ba Anansi bi'jkwam, wol hi'j niks meer van zien vrouw en kiender weten, want neffens him was et heur schuld dat de Moeke van de Bos him sleugen hadde. Hi'j besleut naor de bos te verhuizen en daor woont hi'j now nog altied bi'j de familie Bosspinne.

Schreven deur: A. P. Penard

Vertaeld deur: Vertaelmesienegien

Recept veur: Appelstaeven

Wat hej' neudig:

1 pak	diepvries blaederdeeg
500 gr	stevige appels
100 gr	reziene
	rasp van 1 citroen
	keneel
25 gr	basterdsuker
	peneermael
	ei om te bestrieken

Ontduj et blaederdeeg.

Schel de appels, hael de klokhuzen d'r uut en snie ze in kleine stokkies.

Ming de appels mit de wusken reziene, citroenrasp, keneel en de basterdsuker.

Ruul et deeg uut tot een lappe van 30 x 40 cm. Snie die deur de midden.

Stri'j op iedere lappe een laogien peneermael en leg daor de helte van et appelmingsel op.

Ruul et deeg d'r ommetoe en plak de raanden mit hulpe van een betien hiet waeter an mekeer vaaste.

Bestriek de boverkaante mit wat losklopt ei.

Bak de staeven op een natmaekt bakblik in een veurverwaarmde ovend van 200° in ong. 30 minuten geer en bruun.

Tip: Wiek de reziene een schoffien in wat rum.

Roely

Bolding vertelt (11)...

Goi'j allemoale,

Zoon vieftien telefoonties, wat koarties en meelties uut Nederland, hek had op mien verjoardag. Ook nog een paar van Liende leizers. Toch aordig dat de meinsen nog ies an oens deinkt, ook al binne wi'j al zo lange in de vrumde. Op die dag kan ik oe precies vertellen hoe het weer was boaven in Grunning an et Wad, achter op de Kolderveinse Bovenboer bi'j Moppelt en in de buurte van de Pietersbarg in Zuud Limburg.

Geertien en ikke probeert ook zo veule meugelik die contacten mit et moederlaand warm te hollen. Wi'j bint dan wel ies een paar dagen te late en partie luu viend dat niet zo oardig. Wel beste meinsen ik mut zeggen dat wi'j hier niet zo krek kiekt. Wat verjoardagen angiet, die wordt vake helemoale niet e'viert. Wel veur de kiender heur, doar wordt antmit wel ies te veule spektakel oaver e'maakt in oenze ogen.

Varder bint hier de miesten arg makkelik mit ofsproaken, wi'j kiekt niet op en uurtien. Starker nog, een joar of twintig e'leden ha'k veule te doen mit Indianen reservaten en mus ik nog wel ies mit et opperhoofd (De Chief) proten. Et was dan heel gebruikelik dai'j oen ofspoake maakten um menare te zien in de morgen of argens in de middag. As wi'j now in Nederland kooft valt oens verscheiden op dat de meinsen precies wilt weten wanneer ze oe verwachten kunt.

Dizze moand viere wi'j Remembrance Day, dat is een herdenkingsdag veur al de soldoaten, zeeluu en vliegeniers die e sneveld bint in de Eerste wereloorlog, de Twi'jde en alles doarnao tot now in Afghanistan an toe. Ieder dorpien en stad hef wel een oorlogsmonument, waarop de namen stoat van iederiene die um e kome is in de oorlog. Ie kunt die dag wel wat vergelieken mit de Doden herdenking op 4 mei in Nederland.

Um elf ure is er dan een plechtigheid waor veul veteranen en gewone burgers noar toe goat. De mieste joaren doe ik dat ook, disse keer was ik nog ziek en hek et hele gevallegien op de televisie e volgt. Doar heb ze dan de plechtigheid in Ottawa veur. Ik stoa altied versteld hoeveul olde veteranen ieder joar weer op kooft draven. Nee, draven doet ze niet ze goed meer en verscheiden zit in de rolstoel. De miesten probeerden toch wel mit hun stramme bienen op de meziek de parade te lopen. Et is anders wel een triest gedoe en et grip mi'j altied an.

Geertien en ikke hebt ook verscheiden militaire oorlogsbegraafplaatsen in Nederland bezucht. Die in Holten al een moal of wat, et dut mi'j goed dat de Nederlandse bevolking et zo netties onderhold. As wi'j zo tuussen de grafstienen deurlopen zie'w verscheiden namen van meinsen die wi'j hier ook wel kent. Ik geleuve dat er zoon kleine duuzend Canadezen liggen, verscheiden nog gien twintig joar old, grote kiender nog mar. De mieste famielies hier hebt wel een vader, breur of ome of goeie kammeroad verleuren in Nederland. Ik mutte zeggen dat ze niks dan goeds oaver die Hollanders kunt zeggen zo as de karkhoven bi'j hullen wordt. Geertein en ikke bint ook al een paar keer in Apeldoorn e west um et bevrijdingsfeest mit te maken. Die in vief en negentig was wel arg geslaagd, veule veteranen waren nog oaver e kome en die olde meinsen wurden mit veul respect en dankbaarheid deur de Nederlandse bevolking begroet en behandeld.

Zo, now goa ik mar ies weer varder mit mien elfde verhoaltien. Mugge ie soms wat te zeggen hebben oaver mien schrieverijje, een meeltien noar hbolding@gmail.com komp vaste oaver. Schrieven kan vanzulfz ook: Hank Bolding, 220 Henry Lane, Palmerston, Ontario, Canada, N0G2P0. Een telefoontien zul ook best oardig ween: 01-519-343-5234.

Now allemoale goedgoan van
Geertien en Henke

P.S. Ware ik now hoast vergeiten te melden: Wij hept der weer een kleinzeuntien bi'j, alles is goed. Vief kleinkiender in zes jaor! Ik heb er zulf weinig an e doane, mar ik binne der wel een beechien wies mit! Geertien is now thuus, ze hef een kleine weke bi'j de dochter spul bi'j menare hullen. Ik binne gien held in de keuken, en darumme bliede dat ze der weer is.

De brugge en de voart

Alle dagen mus ik veer keer oaver de brugge. Dat is de Rumptiger brugge die net veurbi'j et Moppeler ziekenhuus oaver de voart ligt. De Hogeveinsevoart die van Moppel naor 'tHogeveine lup. Doar proten ze een beetien aans as wi'j. Va mag ze wel ies noadoen, ze zeggen doar: Een ontien in een okkien mit wat eui der in. Et nijje machien in oenze klasse, Grietien, prut ook zo. Een aordig ding heur, ze zat net een banke veur mi'j en ze reuk altied lekker. Der volk gebruikt vaste aandere ziepe dan mien moe, gien Sunlight.

Op en bi'j de brugge was altied wel wat te doen. Een paar olde kerelties waren miestal an et vissen. Ze zeiden nooit veule, harren denk mar liever da'w deurleupen. En dan was er ook altied drokte mit schepen. Der waren grote boten, van stiaal denk ik, vake meer dan 100 ton, die harren hoast allemoale een motor achter in en die kunnen heel wat grote golven maken, disse schepen gungen vake mit een beste gaank. De miesten waren holten boten, bidders nuumden ze geleuf ik, vake turfschippers, mar der was ook wel ies iene mit zaand of grind in et roem.

Iedere boot har zien eigen name, vake van vrouwluu, mar ook wel ies aans zo as Ora et Labora en Ebenhezer, de miesten waren van tachtig tot honderd ton. Dan zagen wi'j ook verscheiden de 2 gezusters en de dri'j gebroeders. Doar kregen wi'j miesten turf van, kleine veerkante baggelaars en ook lange turven, de eersten bleven wat langer in et vuur liggen, die aanderen kus ie goed gebruiken mit anmaken. Ik gunge wel ies mit as der weer een vrachie was. Va zette dan hoge turfhekken op de strandbak, hi'j vrug mi'j dan um mit te tellen as ze de turf in de wagen gooiden. De schipper mug graag proten en hi'j wol altied weten hoe as mit de familie gung. Zo kun hi'j wel ies vroagen of opa en opoe der nog waren. Va zei dan dat ze allemoale al uut de tied waren, opa Uffelte was de leste ewest, een jaor of wat geleden. "Hoe old is hi'j e worden?" vreug de schipper. "Zeuveen tachtig" zei mien va. Zeuveen tachtig, acht en tachtig, negen en tachtig worde der e teld. Mar ze waren nog niet wieder dan dri'j en dartig! Dat hek toen miteine zegt. "Goed acht e geven, mien jonchien", zei va en ze gungen doarvan wieder.

Die turfschippers harren vake een klein bootien achter der schip, een opdrukkertien. Mar de braandstof worde schaars en duur en as ze niet veur de Duutsers warkten, harren de miesten mar een kale boterham, zei mien va. Vake mussen ze zulf et schip trekken, wi'j zagen dan de schipper en zien vrouwe en kiender in de liende lopen, ze harren dan een briede baand veur de borst laangs en leupen voetien veur voetien wieder. Now dat was vaste zwoar wark.

Ik binne wel ies op een brulfte west, woar ze der een varsien oaver zungen. Dat gung dan zo:

*Ginds langs de voart
bi'j reigen en wiend
trekt kreunend de schipper
mit vrouwe en kiend.*

Hoe et varder gung bin'k vergeiten, mar wel iene regel meer: As de wiend weit uut et Oosten, kek de schipper noar zien wimpel of et in zien veurdeel dreien zol. Et was altied een mooi gezichte as ze de volle zeilen gebruiken kunden. Wel een heel gedoe as ze e streken worden veurdat ze deur de brugge kunnen. Vake was er mar weinig ruimte, mar die schippers kunnen machtig best sturen. Partie waren ze zo hoge op e laden mit turf dat ze der niet iens oaver hen kunnen kieken. Der mus dan iene op et veurplecht stoan um anwiezings te geven. Verscheiden namen ook wel een scheepsjager an, dat was een man die mit een peerd kwamp um de boot te trekken. Va hef dat ook wel e doane, mar mien breur Knelis veule meer, die mug dat geern doen, dan zagge ie en heurde nog ies wat. Moe was der niet zo wies van dat hi'j dat deed, ze har wel ies e heurd dat partie scheepsjagers ruug volk was die veule in de kroeg zat en Knelis was nog mar zoon jonchien. Va dacht dat et wel mit zul vallen, mar hi'j hul et wel in de gaten.

As wi'j noa de middag uut de schoele kwamen bleven wi'j vake op de brugge wat douwelen, der was hoast altied wel wat in et water, der dreef van allerhaande spul en mit mooi, zunnig weer zag ie altied kleine vissies zwummem, wat was dat spul toch gauw en beweigelik, ai'j stille waren zag ie ook wel ies een grote voorn of blei en antmit een snoek die achter dat kleine gedoe gung. Ze waren dan wel gauw uut de voeten!

Op een harfstige november dag lag er een hoop roet veur de brugge, ze waren an et schouwen e west, alle riet en grus dat in et water greuide was dan e meit en dreef op Moppelt an. Van allerhaande aandere rommel zag ie dan ook, zoas olde freepoalen, plaanken en goa mar an. Ik stunne mit mien kammeroaden zo te kieken toen wi'j zo iniens een jasse zagen mit glimmende knopen. Et leek wel wat op een uniform. Net zoas die luu an hadden die lestdaags op de motorfietse mit ziespan bi'j oens e west waren. Dat waren Duutsers e west. Grune Polizei die vrugten noar mien breur Berend, de leste keer was hi'j niet weer naor Duutslaand e goane. Ze waren niet arg te spreiken dat mien volk niet wussen woar hi'j weizen kun, en zullen oens huus nog deurzuken, mar der is niks van e komen.

Mar goed, stief tegen de jasse an dreef een dikke rooie kool, wi'j kunnen alles niet zo goed zien umdat er zoveule roet oaver lag. Jannechien en ikke zullen net een stok pakken, toen ien van de maachies schrowde dat ze vrug in huus mus ween en dat wi'j varder lopen mussen. Gekke was dat wieder op de grote meiden helemoale niet meer zo drok waren, ze stunden wel vake tegen mekare te fluusteren. 'sAovonds op bedde hek nog wat varder oaver die rooie kool noa e dacht, kun wel ies een meinse e west hebben.

'tOldere jonkvolk stunden ook vake bi'j de brugge te proten. Mien breur Knelis gung er vaste iedere zoaterdagaovend noar toe en ook wel ies deur de weke. Vandoar gung hi'j mit zien kammeroaden vake bi'j iene een poosien koarten of een aander spullegien doen. Mar et liefste nog noar een vri'j huusien: argens woar machies waren die op mussen passen. Ze waren niet altied welkom en der kwam nog wel ies geduvel oaver. Et wol ook wel dat er al aander jongen waren en dan wel ies ruzie. Moe vund dat niet zo mooi, mar va lachte der um, dat heurde der bi'j. Zulf har hi'j der ook wel verhalen oaver, mar dat is wat veur een aandere keer.

De Duutsers worden veul lastiger, ie muggen eigenlijk in et donker niet meer buten komen en alles mus verduusterd worden. Va hef tieden bezig e west um grote stukken triplex veur de roeten te maken. De koeraampies was een probleem, dat waren van die halve moanties, mit een gewone zage hoaste niet te maken. Mar Geugien har een figuurzage en daor gung et best mit en die hef va dan ook flink e hulpen. Knelis mus ook in et duuster noar de brugge lopen, hi'j nam dan altied et binnenpadtien dat deur de laanden lup. Ie mussen dan wel twi'j hekken oaver en ook nog een paar vonderties. Ik heurde dat hi'j wel ies misstapte en mit natte voeten thuus e komen was. Die jongen vunden et niet zo arg as ze wel ies e snapt worden. De miesten mussen dan een paar ure de cel in, mar ook wel ies een hele nacht. Kunnen ze later tegen hun kammeroaden oaver schroeten.

Wi'j muggen ook gien radio meer. Die mussen in e leverd worden. Sneu heur, va luusterede altied noar radio Oranje uut London en moe noar karkemeziek. Geugien was der helemoale kapot van, die zat alle dagen wel an dat ding te tiebelen. Now, ik vund et ook wel jammer heur. Va har een olde Bos atlas woar hi'j mit een potlood precies bi'j huld hoevarre de Engelsen en Amerikanen al waren um de Duutsers te verdrieven, ze waren al een heel stuk in Frankriek en, Italie. Ik keke ook veule mit en wus doarumme ook al veule van de koarte of.

'tWas alweer nijjoar ewest, negentien honderd dri'j en veertig now en de meinsen harren et al weer drok mit nijjoarsvesiten. Veurige weke waren ze bi'j oens. Ik lagge al een poosien op bedde toen ik ze heurde. De vrouwluu nog et beste, die preuten een hoop oaver zieke meinsen, poppies en ook oaver de slechte tieden now alles zo krap was en duur. Ik musse wat in de sloap e sukkeld hebben toen ik de mannen vernam, ze harren zeker al een paar Citroenties of brandewien had, want partie waren wat schrowerig. Jans van Jantien heurde ik der boaven uut. Hi'j wol wel ies weten wat er mit dat liek bi'j de brugge gebeurt was. Freins was arg kort mit hum. Der is mit of e warkt en der mut varder niet oaver e proot worden. Dus et was toch wel een meinse e west, die meiden wussen dat vaste ook wel. De sloap wol toen niet arg best meer komen, ik baasde nog wat deur oaver de voart, de brugge en een bulte luu mit grune pakkies an.

Henke Bolding

Ik geleuf et, ikke niet...

Lao'we zo now en dan es een stokkien uut de vertaelde biebelteksten deur et brillegien van een leek bekieken; hoe zuwwe trouwens ok aandere. De glaezen in dat brillegien bin seins helder, ok wel es wat smerig en ok wel es dikke besleugen, haost tot matglas wodden...

-.-.-.-

Ik geleuf et...

De smid, vroeger bi'j oons op et dörp, kreeg et hoe langer hoe drokker in 't wark. Et wodde dan ok tied veur een eerste knecht. Et wodde een jongkerel van tegen de twintig jaor mit een peer hanen krek as de smid zels. Et voldee heur alle beidend hiel goed. De knecht was gaondeweg al een peer jaor in dienst doe hi'j een ogien kreeg veur een maegien van een peer huzen veerder in de straote. De smid zorgde d'r zels veur dat de beide koppeld wodden want dan was hi'j d'r aorig wisse van dat de beste knecht nog een hiele poos bi'j him in dienst blieven zol.

Hoe zol zoks vroeger in biebelse tiden gaon en kommen wezen vreu'we oons of. Et bescheid kwawwe tegen in Exodus 21:

1 "Hool heur disse regels ok veur:

2 Aj' een Hebreeuwse knecht kopen, moet hi'j je zes jaor lange dienen; in et zeuvende jaor mag hi'j as vri'j man votgaon, zonder dat hi'j wat hoeft te betaelen.

3 As hi'j alliend kommen is, moet hi'j ok alliend votgaon; was hi'j trouwd, dan mag zien vrouw mit him mitgaon.

4 As zien meester him een vrouw geven het en zi'j het him zeunen of dochters geven, blieven de vrouw en heur kiender eigendom van de meester en moet de knecht alliend votgaon.

5 Mar moech hi'j te kennen geven dat hi'j zo an zien meester en an zien vrouw en kiender hecht is dat hi'j niet as vri'j man votgaon wil,

6 dan moet zien meester him naor et heiligdom toe brengen, him tegen de deure of de deurpost zetten, en mit een prieme een gattien in zien oor maeken. Hi'j blijft dan veurgoed zien knecht."

Kiek, dat weren nog es tiden.

Ik geleuf et, ikke niet...

Frieslands End...

Frieslands End wint een prijs en laat ieder meedelen

Elk jaar bestelt de Streekgemeente Friesland End met Kerst 250 nummers van het kerstnummer van Open Deur. Ieder die het kerkblad ontvangt, krijgt dan tevens gratis dit nummer. Ook met Pasen doen we dat. De redactie van Open Deur verlootte onder bestellers van het kerstnummer een gratis optreden van verhalenverteller Kees Posthumus. Toen de trekking verricht was, bleek de streekgemeente Frieslands End als winnaar van deze prijs uit de bus te komen.

Daarom komt zondag **14 december om 10.00 uur** Kees Posthumus naar Boyl met zijn voorstelling Inpakken en wegwezen! Voor mij een heus verjaardagscadeau

Op het programma staan verrassende verhalen, vroom en vrolijke hervertellingen van bekende bijbelverhalen, onder andere: "De eerste kus", "Inpakken en wegwezen" en "Jona".

"De eerste kus" geeft het zwoele antwoord op de vraag hoe mensen ooit op het idee zijn gekomen om elkaar te gaan zoenen. Het is een goed en lang bewaard geheim, dat tijdens de vertelvoorstelling op beeldende wijze wordt onthuld.

"Inpakken en wegwezen" is een levendige, actuele en vrolijke versie van het verhaal over de uittocht uit Egypte. Het verhaal begint bij de roeping van een onwillige Mozes en loopt via de hardvochtige farao, de bewogen nacht van de uittocht en een spannende achtervolgsscène naar de overkant van de Rode Zee. Inclusief alle tien plagen en een meezinger!

Het slotlied **"Jona"** sluit de voorstelling af, op de wijze van 'Toen wij uit Rotterdam vertrokken'. De eigenwijze profeet Jona maakt in drie coupletten de avontuurlijke reis naar Nineve.

Met zijn verhalen wil Kees Posthumus de luisteraars verrassen, inspireren en tot nadenken stemmen. De Bijbel komt dichterbij. Bijbelverhalen veranderen van verhalen over toen en daar in verhalen van hier en nu. Posthumus is kerkjournalist en verhalenverteller, met als motto: 'oude verhalen, vroom & vrolijk opnieuw verteld, in kerken en kroegen'.

Na afloop is er koffiedrinken. Weet u van harte welkom en geniet mee van dit gratis optreden. Wie thuis blijft, krijgt later spijt als hij of zij de enthousiaste verhalen hoort van de bezoekers. Eerder dit jaar trad Kees Posthumus succesvol op tijdens het tentfeest in Donkerbroek. Nu dus in de dorpskerk van Boyl. Dat maakte we nog niet eerder mee. Laat de kerk bijna te klein zijn.

*Erica Plomp-den Uijl, pastor Streekgemeente Frieslands End
0516 44 14 77*

Brotien muskusrotte...

Brotien muskusrotte

Kotleden las ik in de kraante dat de kandidaot-bestuursleden van et Drentse waeterschop Velt en Vecht as verkiezingsstunt een hiele biezuudere lekkerni'j veurschotteld kregen. Jim raoden nooit wat et was, daaromme verklap ik et votdaolik mar. Et was een brotien belegd mit muskusrotteveleis. Hoe as et veerder beteerd is mit die eteri'je wodde niet melded, mar ik daenk dat d'r wel een stokmennig van die bestuursleden mal mit de ogen knipperd hebben.

Now was dit veur mi'j hielendal gien ni'js, omreden wi'j ok al es een feestmaol had hebben waor as dit biezuudere lekkere vleis opdisd wodde. An et vleis van de muskusrotte zit een licht wildsmaekien, en et het wel wat weg van kiepeveleis.

De meeste meensken daenken votdaolik an een rotte vanwegens zien grote statte. Mar de muskusrotte is een knaegdier en familie van de cavia. Hi'j et ok allienig mar gruunvoer. Hoe et kwam dat wi'j al es muskusrotteveleis eten hebben zal ik jim uut de doeken doen.

As buurtgenoten weren we bi'jenneer op een jaordagfeest. Tiedens de praoteri'je vul inienen et woord muskusrotte. 'Weten jim wel dat et hiel lekker vleis wezen moet?' vreug mien man. Nee, gieniene hadde et nog pruufd, en de meeste gaasten mossen d'r niet an daenken om zoks te eten. An et aende van de aovend wodde d'r nao vule henneweer gepraot en de neudige hassebassies, besleuten dawwe oons toch mar es an dat vleis waogen zollen. Zodoende wodde de muskusrottevinger inschaekeld, hi'j brocht geregeld vasse muskusrotten. Bi'j oons in 't hokke wodden die dierties van heur vel en ere ongerechtigheden ontdaon en belaanden ze in de vriezer. Doe d'r genoeg vleis gadderd was, hewwe in overleg een zaoterdagmiddag pland, waarop we et feestmaol verorberen zollen.

Mien buurvrouw en ik zollen de besies wel braoden, wiels d'r weer ere vrouwluden veur soep en sallade zorgen zollen.

Now ik kan jim wel vertellen, doe ik die bulties vleis in de panne drieven zag, et leken wel hiele grote podden, doe zag ik in gedaachten die grote statte uut de panne hangen. Brr... docht ik, ik braode ze wel, mar ik bin niet van doel om d'r doukies van te eten.

Doe we zo tegen de klokke van vieven mittenneer om de taofel zatten, wodde eerst de soep ronddield. Dat vul d'r wel in, mar doe de grote schaole mit muskusrotteveleis en de sallade op taofel kwam, weren d'r goenend die aorig wit om 'e neuze wodden. Tot d'r iene van de manluden et spits ofbeet, en van et iene kwam et ere, de manluden zetten allegere de tanen in et witte vleis, en mit de neudige draankies wodde et naor binnen waarkt. Ze pochten ommeraek dat et zo lekker was. Zels de schoelemeester en zien vrouw, die d'r eerst niks van hebben mossen, kregen de smaek te pakken. En jim kun et geleuven as niet, mar aovens tegen elven was de hiele vleispanne leeg. En lekker dat et was!

Lichtkaans is et een idee veur de voedselbaank, veural in disse krappe tied mit de kastaegen in et veuruutzicht.

Goedkoper vleis as dit is d'r niet, ie kun die dierties overal vangen in de sloden. Een veurdielig en heerlijk kastmaol wodt et dommiet, dat brotien muskusrotte.

Sjoukje Oosterloo

Beelden...

Beeldend vormgeven aan het geloof

3 December 9.30 uur in De Esch in Oosterwolde

Deze cursus is onderdeel van het samenwerkingsproject Vorming en Toerusting van Friesland's End, Appelscha, Oosterwolde en Donkerbroek. Ik leid deze groep met veel plezier. De ochtenden zijn ook los te bezoeken. Het thema in december is de mantel en we werken met stof. Wilt u deze keer ook meedoen, bel of mail mij dan even. Dan zorg ik dat er ook voor u materiaal is. Eerst staan we stil bij mantelverhalen uit de bijbel, daarna gaan we creatief aan de gang. Het wordt een prachtige morgen.

-.---.--.

Film kijken in de kerk van Boyl en een gratis dvd

Sinds kort heeft de kerk een beamer en een mooi wit doek. Daarom hebben wij twee film-avonden georganiseerd voor de inwoners van Boyl. De eerste is op **donderdagavond 8 december**. Dan vertonen we de speelfilm The Nativity Story. Deze film toont het leven van twee heel gewone mensen in buitengewone omstandigheden. De nauwkeurigheid waarmee het alledaagse leven, de gewoonten van die tijd en de situatie waarin de mensen moesten leven zijn vastgelegd helpen je om de emoties van Jozef en Maria te geloven. Hun onzekerheid, hun angst, maar ook hun grote vreugde komen dichterbij.

The Nativity Story is niet alleen een mooi menselijk verhaal. Het is ook een verhaal van bovennatuurlijk (goddelijk) ingrijpen. Een verhaal dat zijn hoogtepunt bereikt als na een lange en gevaarlijke reis het kind wordt geboren, dat niet alleen het leven van twee mensen, maar dat van de hele mensheid blijvend zal veranderen.

Om 19.30 staat de koffie klaar en de film draait om 20.00 uur en duurt 1,5 uur. Er wordt geen entree geheven. Wel worden er na afloop een aantal dvd's als kerst attentie weggegeven door het kerkbestuur. Na afloop kunt u onder het genot van een glaasje nog wat napraten.

*Erica Plomp-den Uijl, pastor Streekgemeente Friesland's End
0516 44 14 77*

Luuster kiender, luuster...

De wolf en de zeuven geities

D'r was es een oolde geit die zeuven jonge geities hadde en ze hadde ze allemaole lieke lief zoas een moeke heur kiender liefhet. Op een dag wol ze et bos ingaon om eten te haelen: ze reup alle zeuven kiender bij mekeer en zee: "Lieve kiender, ik gao naor de bos, wees op je hoede veur de wolf; as hi'j binnen komt, dan et hi'j jim allemaole mit huud en haor op. Hi'j struupt vaeks aandere kleren an, mar an zien rauwe stemme en zien zwatte poten kuj'm him drekt herkennen."

De geities zeden: "Lieve moeke, wi'j zullen goed oppassen, jow kun rustig op pad gaon." Doe mekkerde de oolde geit en gong mit een gerust hatte vot.

Et duurde niet lange of d'r klopte iene an de veurdeure en die reup: "Doe eupen, lieve kiender, ik bin et, moeke, ik hebbe veur jim allemaole wat lekkers mitneumen." Mar de geities heurden an de rauwe stemme wel dat et de wolf was. "Wi'j doen niet eupen," reupen ze, "ie bin oonze moeke niet, die het een hiele lieve zaachte stemme, mar jow stemme is rauw; ie bin de wolf!"

Doe gong de wolf naor een bakkiesman en kocht een groot stok kriet; dat vrat hi'j op en daordeur wodde zien stemme zaachte. Doe kwam hi'j weeromme, klopte an de veurdeure en reup: "Doe eupen, lieve kiender, ik bin et, moeke, ik hebbe veur jim allemaole wat lekkers mitneumen." Mar de wolf hadde zien zwatte pote op de veensterbaank legd; dat zaggen de kiender en die reupen: "Wi'j doen niet eupen, oonze moeke het gien zwatte pote zoas ieje; ie bin de wolf." Doe leup de wolf naor een bakker en zee: "Ik hebbe mien pote stoten, smere d'r es wat deeg op." En doe de bakker zien pote mit deeg bestreken hadde leup hi'j naor de mulder en zee: "Stri'je wat wit mael op mien pote." De mulder docht: De wolf wil iene bedriegen, en hi'j weigerde, mar de wolf zee: "Aj' et niet doen dan vreet ik je op." Doe wodde de mulder bange en maekte de pote wit. Ja, zo bin meensken.

Now toffelde de wolf veur de dadde keer op de veurdeure of, klopte an en zee: "Doe eupen, kiender, jim lieve moeke is weer thuuskommen en het veur jim allemaole wat lekkers uut de bos mitneumen." De geities reupen: "Laot oons eerst je pote zien zodawwe grif weten daj' oonze moeke binnen." Doe legde hi'j zien pote op de veensterbaank en doe ze zaggen dat die wit was, geleufden ze dat alles wat hi'j zee waar was en deden de deure eupen.

Mar wie kwam daor binnen: de wolf! Ze schrokken en wollen heur verstoppen. Et iene geitien sprong onder de taofel, et twiede op et bedde, et dadde in de kachel, et vierde de keuken in, et vuufde in de kaaste, et zesde onder de waskoeme en et zevende in de kaaste van de hangklokke. Mar de wolf vun ze allemaole en slokte zonder te kauwen et iene nao et aandere deur zien keelgat. Allierend et jongste, dat in de kaaste van de klokke zat, die vun hi'j niet. Doe de wolf zien honger stild hadde,

maekte hi'j dat hi'j vot kwam, gong buten in et grune gröslaand onder een boom liggen en vul in slaop.

Niet lange daornao kwam de oolde geit weeromme uut de bos. Mar och, wat zij daor te zien kreeg! De veurdeure ston waegenwied eupen; taofel, stoelen en baanken weren ommegeoid, de waskoeme lag in diggels, dekens en kussens weren van et bedde of scheurd. Ze zocht heur kiender mar ze weren nargens te bekennen. Ze reup ze ieder bi'j de naeme, et iene nao et aandere, mar gieniene gaf geluud. Bi'j slot van zaeke, doe ze an et jongste toe was, reup een zaacht stemmegien: "Lieve moeke, ik zit in de kaaste van de klokke." Ze haelde him d'r uut en hi'j vertelde heur dat de wolf kommen was en de aanderen allemaole opeten hadde. Ie kun je wel veurstellen hoe ze om heur arme kiender goeld het.

Nao een poos leup ze in heur verdriet naor buten en et jongste geitien leup mit heur mit. Doe ze op de greide kwam lag de wolf daor onder een boom en snurkte zo slim dat de takken d'r van trilden. Ze bekeek him van alle kaanten en zag dat d'r in zien dik opzette boek wat beweug en spatelde. Oei, mien God, docht ze, zollen mien arme kiender, die hi'j as aovendeten opslokt het, nog in leven wezen?

Et kleine geitien mos hadde naor huus lopen om schere, naalde en draod op te haelen. Doe knipte ze et ondier zien peinze eupen en amper hadde ze een knip daon, of ien geitien steuk zien kop al naor buten en doe ze veerder knipte sprongen ze d'r alle zesse achter mekeer uut en ze weren allemaole nog in leven en hadden alderdeegst gien schrammegien oplopen, want et meunster hadde ze in zien gulzighied hiel naor binnen slikt. Dat was me een bliedschop!

Ze vleugen heur lieve moeke om de nekke en sprongen en daansten as een kleermaeker die brulloft viert. Mar de oolde geit zee: "Now moej'm een peer stiender zuken gaon en daor stoppen we dan de boek van et goddeloze dier mit vol, wiels et nog ligt te slaopen."

Doe sleepten de zeuven geities op zien vlogst een peer balstiender an en stopten ze in de boek van de wolf, zovule ze d'r mar in kriegen konnen. Doe ni'jde de oolde geit him zo vlogge meugelik weer dichte, dat hi'j d'r niks van vernam en niet iens beweug.

Doe de wolf aendelik uutrust was, kwam hi'j overaende en omreden de stienen in zien maege him een geweldige dust gavven, wol hi'j naor een sloot om te drinken. Mar doe hi'j in de bienen kwam en daorbi'j van de iene kaante naor de aandere leup te slingeren, stotten de balstiender in zien boek rammelend tegen mekeer. Doe reup hi'j uut: "Wat hotst en klotst daor in mien boek? Ik docht dat et zes geities weren, mar dit vuult as balstiender, hiele zwaore!" En doe hi'j bi'j de sloot kwam en over et waeter beug en drinken wol, trokken de zwaore balstiender him de sloot in en mos hi'j jammerlik versoepen. Doe de zeuven geities dat zaggen, kwammen ze hadde an lopen en reupen: "De wolf is dood, de wolf is dood!" en maekten van bliedschop mit heur moeke een daansien bi'j de sloot.

Vertaeld deur: Vertaelmesienegien

Stellingwarf 700 jaor...

Et grote 'feest' van ankem jaor...

"... De eerste keer dat de laansnaeme Stellingwarf him veurdot in schriftelike bronnen, is in een bekende bisschoppelike oorkonde van 25 augustus 1309. Die wodt wel anduded as de Excommunicatiebulle van Guido van Avesnes, bisschop van Utrecht (1301 - 1317)..."

Stellingwarf 700... Et grote 'feest' van ankem jaor...

De veurige keer ha'k et verhaeltien mit de bosschop dat d'r lichtkaans argens een doke-ment bestaot dat antoont dat de naeme Stellingwarf al veur et jaor 1300 op pepier staon moet. Dat leek mi'j zo toe naor anleidinge van een tekst in de Friesche Volks-Almanak veur 1848.

Mien gedaachten wodden disse maond bevestigd deur een tekst uut et 59ste 'Verslag der Handelingen van het Friesch Genootschap' van de vergeerding van 26 september 1887: "... Verder toonde hij aan, dat het land van Vollenhove en Stellingwerf in de 13de en 14de eeuw nog decanaat van Drente genoemd werd..."

In dit verslag kowwe dan ok krek as in de eedernuumde Almanak, zoe'n soort riegel tegen mit as bosschop dat de naeme Stellingwarf al in de 13de eeuw (dus veur et jaor 1300) argens op pepier ston. Om et meugelik plak van zoe'n dokement te vienen he'k eerst es wat 'bendeleiders' uut die tied op 'e riegel zet in de hope om deur et naopluzen van die naemen argens ok wat plaknaemen tegen te kommen, waor misschien ok vandaege-de-dag nog archieven (van) bestaon. Ik hool et an now toe veureerst even op Chicago...

Nao Otto I, Otto II en Otto III kree'we hier (in Nederland) te maeken mit Hendrik II as keizer van et Heilige Roomse Riek. In et jaor 1010 gaf disse Hendrik II et 'Woud van Vollenhove' (Sillva Fulnaho) an de Bisschop van Utrecht en dat was feitelik et begin van et zonuumde 'Oversticht'. Tot 1309 heurde Stellingwarf tot dat Oversticht. Hendrik II wodde opvolgd deur Koenraad II, die wodde opvolgd deur Hendrik III en die weer deur Hendrik IV. Onder disse Hendrik IV weren d'r nogal wat konflikten mit de Saksen uut die tied. Hendrik V was de volgende keizer van et Heilige Roomse Riek en die wodde weer opvolgd deur Lotharius III, die deur Koenraad III, die deur Frederik I (Barbarossa), en die deur Frederik IV, en Frederik V, deur Frederik VI, die weer deur Koenraad II en die weer deur Filips (van Zwaben). We bin onderdehaand in et begin van de 13de eeuw anbelaad waor Otto IV dan in zicht komt die opvolgd wodt deur Frederik II en die weer deur Koenraad IV. Willem II (van Hollaand) en nao him Floris V, weren as Graaf van Hollaand ansteld en die wodden opvolgd deur Jan I en Jan II. Disse laeste is ok bekend as Jan II van Avesnes. Hi'j maekte in 1301 zien breur Gwijde (ok wel: Guy of Guido) van Avesnes bisschop van Utrecht, en mit him biwwe dan ok an et aende van de 13de eeuw anbelaad en bi'j et moment in 1309 waorin de 'banbrief' van disse Gwijde van Avesnes vunnen is mit de naeme Stellingwarf (25-08-1309), waoromme we now ankem jaor zo neudig een groot 'feest' vieren moeten. Aandere maond wellicht meer ni'js...

pb

Kursus Stellingwarfs (2)

Zo om et aandere jaor wodt d'r deur de Schrieversronte een kursus Stellingwarfs veur beginners geven. Van de kursus in de winter van 2002/2003 hewwe een verslag van iene van de dielnemers (*W. van Viene*) liggen dawwe de kommende maonden hier in een dikke tien ofleverings ofdrokken. De meeste taelflaeters hewwe d'r mar gewoon in staon laoten...

De twiede aovend...

Op 'n paer nao, zitten zij allemaole al te plak as wij -Michel en ikke- binnenkommen. Grietje, de zelde as van de veurige weke, dielt eerst een opdracht van Geert even uut. Daarin vraagt hij oons om "Een historische opdracht" te maeken. Hij zal wel een opdracht bedoelen die over de historie gaon moet daenke ik; een historische opdracht is al es maekt, bin ik van gedaachte. Dan gaot Grietje an et heufd van de taofel zitten en zet uut aende. Zij wiest iene mit een gelosie an die as de tied bi'jholen zal en dan moeten wij -de hiele kring in 't ronte- omstebeurten zoe'n halve menuut volpraoten over wat as wij vandaege zoal daon hebben. Zo now en dan gript Grietje in om hier en daor een woortien te verbeteren of een begrip toe te lochten. Zo wodt d'r morgens bi'j de iene brood eten dat deur een mem klaorzet is en bi'j een aander wodt d'r ok wel deur een moeke, botter op een plakken bolle smeerd. D'r was zels iene die vertelde dat hij meerstal koffie op bedde kreeg. Niet te leuven!

Nao disse ronte dielt Grietje een blattien uut mit een wark van Harm Houtman. Et is et stokkien "Michiel zag et" uut zien boek "Onder eigen volk". Alweer ombeurten moeten wij hier een riegeltien of tiene uut veurlezen. 't Gaot over een briefien van honderd gulden dat een aende mit de trein mitreisde. Dat pepiertien (mit een prentien van Michiel Adriaensz. de Ruyter) is trouwes krekleden ofschafft as betaelmiddel. Ok in de Stellingwarven biwwe overgaon van de gulden naor de euro. Een stok of drie meensken hadden dat briefien dus op de grond in de trien liggen zien. Gieniene hadde et lef om 't van de grond op te pakken. Op 't laest van 't verhael, bleek et onder an een tasse plakt te wezen waarin as blikber een pot mit stroop ommevalen was. Uutaenlik gong de gattiesknipper van de trein d'r mit henne. De meraol van 't verhael: "Waor as drie meensken in gedachten vechten om een briefien van honderd, giet de vierde d'r mit an de loop".

Nog zoe'n gezegde of spreuk, kwamen wij in de doe volgende opgaove tegen. Wij kregen een diktee veurzet. "Die naachs uut visken gaot, moet daegs de netten dreugen" zee Grietje. Ze las een stokmennig van dat soorte van riegelties tekst veur, die as wij op een pepiertien opschrieven mossen. Et klamme zwiet brak mi'j now zo langzaomerhaand toch aordig uut. Bi'j de veurige keer vergeleken wodde et now, verduld, nog hatstikke serieus anpakt! Onder 't naokieken van et diktee was d'r gelokkig een bakken troost mit een plakken koeke. An al die diepe zuchten om mi'j henne te begriepen, hadden de meersten et daor now ok wel an toe.

De koffie nog waarm achter de koezen, gaot et d'r al weer ommeweg mit Grietje. Wij mossen oons bugen over "De laeste schoeledag" en "'t Kwam van 't roken" uut H.J. Bergveld zien bundel "Klaeterjaegers". Vot'n daoliks d'r achteran ok drekt mar een stokmennig riempies, gedichies en ere proza o.e. "Een immigrant" van Peggy Klinkhaemer, "Rusten" van Roelof J. Oosterhof, "De warkloze" van Jan van Overtjonger, "Stoppelkattien" van Lamkje Hof - De Boer en "Hoe bestaot et" van Johan Veenstra.

Zo tegen halftiene had elkeniene de piepe toch wel aordig uut donkt mi'j. As huuswark kregen wi'j nog wel eventies van Grietje te heuren dat wi'j de kotte verhaelen uut et warkboek mar es goed deurlezen mossen en dat wi'j toch echt, ok niet te lange waachten mossen mit et lezen van de vier boeken die as wi'j de veurige weke van Pieter mitkregen hadden. Ze haemerde d'r nog mar es op dat, aj' dat lezen van die boeken op et laeste van de kursus deden, dan koj' et zo kot veur de tied, wel es slim muulik kriegen mit et examen. Hiel stiekem hebbe ik doe even docht dat, a'k Pieter now zag, ik misschien mien kursugeld wel teroggevraagd hadde. Mar gelokkig (en allienig daaromme) dawwe Pieter disse aovend niet troffen hebben.

W. van Viene, 7-2-2002, 2de aovend

Babbelegoegies

- De man hadde tiedens de seks niks in te brengen.
- De waorhied in kraanten bin de daotum en de pries.
- Maendags leup hi'j naost zien fiets want dan zat et weekend d'r weer op.
- Aj' naost je schoenen lopen wodden je sokken smerig.
- As d'r een weeshuus in braand staot moej' wegwezen.
- As een baentiesman kniepoogt dan dot hi'j ien oge eupen.
- De drokste warkdag veur een baentiesman is maendag, dan moet hij wel 2 blatties van de kelender scheuren.
- Op de grafstien van een baentiesman ston: hier rust hi'j veerder.
- Een baentiesman rookt van die turkse platte segretten, dan hoeft ie zien mond niet zo veer eupen te doen.
- Clinton hadde zien sax inwisseld veur de mond van monika.

Walgvoegel

Sokke stoppen en breien

Sokke stoppen en breien

“Wat zeg ie? Stop ie nog sokken. Now ikke niet eur. ‘t Mooiste komp nog: ik heb niet iens een stopnalde. Nee eur, as de sokken dunner worden dan gooi ik ze in de vuilnisbak. Sokke stoppen? Het zol mi-j wat. Ie kun er gien dreug brood mit verdienen.”

Mit een opgetrökken neuse gaf de spreekster mi-j te kennen dat dit overbodig waark was.

“Wat valt er now nog an die ketoenen sokken te stoppen. As er een gat in zit ol ik ze ook wel ies onder de ni-jmeziene, en ‘t gat is zo dichte,” gung ze verder. ”Bovendien bin ze veur weinig geld te koop en dan kost mi-j dat stoppen, in geld om erekend, veule meer.”

“Em-m joen man en kiender en ieje zelf dan, nooit gien gebreide sokken an de voeten, “vreug ik eur.

“Now nee, ja, toch wel want ik kope veur de winter wel een eigen gebreide sokke van de Welfare of Zonnebloem. ‘t Is maar net waor die te koop worden an-ebeuden. Nee. Zelf breien daor komp niet van. Maar gelôkkig dat er nog vrouwen bin-n die dit wel doen.”

Ik vund wel dat ik hier op deur mos gaon en gaf eur de raod om toch maar ies sokkegaoren te kopen. “Wanneer de voeten dan sleets worden ku-j ze ook nog anbreien.”

“Anbreien? Wat is dat now weer? “

“Dan knip ie de sokke tot de boord toe of. Zet de steken van de boord weer op de penne en dan brei ie er een ni-je voete an. Ie kun al rap begunnen mit de kleine hakke, dan bi-j ook al gauw an de grote hakke en a-j flink deurbreien bi-j in een ommezien an de ti-je.”

“Wat ie mi-j now vertellen daor snap ik gien sikkepit van. Kleine hakke, grote hakke, veur mi-j abakadabra. Maar ik wil mi-j er toch ies wat meer in verdiepen. Er lig nog wel een span pennen, nog van moeder, mit knöppen.”

“Die pennen ku-j wel laoten liggen. Sokkebreien gebeurt op 4 pennen en op pennen waor gien knöppen an zitten.”

“4 pennen zeg ie!!! Och grote tied, dan begun ik er elemaole niet an. Waor moe-k toch mit die pennen en. Nee, ik gelove dat ik maar waarme sokken gao kopen zo tegen de winter maar ik geve het wel toe, gebreide sokken bin waarm an de voeten en het spreekwoord zegt het al: Het eufd koel ollen en de voeten waarm.”

Het gesprek gung over op een aander onderwaarp maar wat betrefd die leste zin van eur, geliek ef ze.

”Het eufd koel ollen en de voeten waarm.”

Zie ef mi-j beloofd dat ze mi-j het eerste paer zelfgebreide sokken lat zien. Now zal het mi-j beni-jen hoe lange ik daor op mot waachten.

Femmy Woltman-Groen, Giethoorn

Golf kollum...

Ien woord: geboortegolf. Twie woorden: geboorte golf. Ik spliet et woord zonder d'r ok mar iene letter in te veraanderen en hiermit stap ik dan geliek de golfwereld binnen. Geboortegolf. Geboorte golf. Beide woorden holen mien gedaachten vaaste. Beide slepen mi'j mit. Over disse twie betoverende woorden gaot et in dit eerste stielstokkien.

Waoran daenk ie bi'jglieks bi'j een woord as prenatale depressie? Inkeld an een zwangerschopsdepri? Kuj' bi'j dit woord ok even an et golfspel daenken? Ik wel en zie dan dit plaetien veur me. Ik maek mi'j klaor veur een golfslag. De slag is krek nog niet geboren. Dit is dan ok de prenatale kaante van mien slag. Ik neem mi'j veur om mien slag te slaon. Doen jow now zels even mit? Wi'j nemen oons veur om oonze slag te slaon; wi'j daenken vaeurof nao over oonze slag. An de geboorte van oonze slag gaot een hiel bedrief veurof. En dit gevulensrieke geboorteritueel vaalt et best te benumen mit et vulen opkommen van een prenatale pressie. Wi'j vulen de drok liefelik gruuien. As jow en ik zwaor tillen an de drok veurof van oonze golfslaegen dan schieten we zomar en ongewild in een prenatale depressie. We durven niet meer vol overtuiging te zeggen: "Ik gao d'r veur!" Gelokkig schieten we letterlik en feguurlik uut oonze pressie as de slag oonze verwaachting overtreft. Nao al disse wenen veurof haelen we nao de slag - postnataal - dan weer oplocht aosem.

En wat ropt now een postnatale depressie bi'j jow op in et raem(wark) van golfen? Ik vuul liefelik dit. Ik hebbe op de matte ofsleugen, ik hebbe swingd, ik hebbe chipt en ik hebbe putted. Toch kan 'k naotied over iene of meer van mien slaegen daonig in de putte raeken. Mien swings gaon bi'jglieks goed, mar mien kotte slaegen en et putten bin niet om an te zien. Mien kotte slaegen bin dan vere van ideaol.

Ze bin allemaole niet je dat. A'k al disse slaegen veurof op et oefenstee uutperbere dan legt dat gedoe veurof al een zekere pressie op mien flight van 9- of 18-holes. En dan gebeurt et. Nao iedere slag raek ie betien bi'j betien meer van slag en - hup - de postnatale depressie is geboren! Dan roep ie nao een slag iederkeer: "Ik kan et niet meer!" Of ie roepen: "Ik leer et gienertied!" Dan het een postnatale depressie je flink te pakken. En kondigt disse postnatale op zien beurt niet pattietoeren een prenatale an? Oorzaeke en gevolg; nietwaor? De vicieuze cirkel. Dan wodt et golfen een ingewikkeld psychisch mechanisme!

Manluden. Ik richt mi'j speciaal tot jim. Een roem tal vrouwluden het al erverings mit verschillende natale gevulens veur ze golf speulen. Daorumme richt ik mi'j now tot jim. Zeg es eerlik, bin disse gevulens now altied lieke aorig? Ik pleit hier eupenlik veur een omzichtig beleid in oonze ommegaank mit mekeer. Wees een betien toegeeflijk as binnen een spellegien golf een prenatale of een postnatale depressie him introvert andient of him alderdeegst eupenbaort.

Schrief - al of niet inkeld in gedaachten - je zelsbedochte kollums op over wat d'r bi'j et golfspel zoal kieken komt! Wor zels een Jan Muldertien, een Youp van et Hekkien, een Abc'gien of een Anne Bultien. Golf is al een populaire sport, lees ik geregeld. Wi'j stonnen an de wiege van de geboorte van een protte golfvolk. Is et een geboortegolf nao de voetbaloorlog? Pattie leren mekeer echt kennen in de golflessen, op de golfbaene of op de 19-hole; nao ofloop van de 18 bi'j een draankien. Over die golfende liefde schrief ik voluut nog meer kollums. En de vraoge: Is et golfexamen now wel of gien zwaore kraomeri'je?, geef ik ok nog bescheid op.

© anne bult

Raempetaempen...

De Friese Waeterlinie mos Liwwadden in et raempjaor 1672 uut de greep hopen van et invaasieleger van de bisschop van Münster.

Et is een prachtig mooi boek wodden mar disse beschrijving op de webstee van ét Stellingwarfs instituut is een 'raemp' (= ramp) vanzels...

"Krek verschenen..." en "en verschient op 20 november" (= en is op 20 november verschenen) in datzelve stokkien is ok een kombinaosie van niks, vanzels.

Kopstokken...

Kopstokken komp half in de maond December weer uut mit een extra dik nummer. Hierin een vervolg interview mit de jongste kooiker van Nederland die in de Drostenkooi, in de volksmond de Smitskooi, bezig is en uutleg gef. Het estafetteverhael is altied verrassend om te lezen op wat veur maniere de fantasie verder giet an wie het estafettestokkie is deur egeven.

Naor anleiding van het pas verschenen boek over d'olde skoele in Giethoorn kwamen er spontaan een paer gedichten binnen van buten de provincie. Zeer herkenbaar veur het volk die de zestig is gepasseerd. Hoe wordt kruudmoes bereid? Dit recept was en is nog zeer in trek in Salland en Twente. Nog meer prachtige gedichten, kortom hier koem ie de kerstdaegen wel mee deur.

De redactie van Kopstokken wenst iederiene fijne en gezellige kertstdaegen en een goed 2009 en... veule leesplezier.

Doortje, Thom en Femmy

Veur meer infermaosie over Kopstokken en streektaol uut Noordwest Overijssel:

<http://www.kopstokken.nl>

Koppien ... lepeltien

"Au, ie doen mi'j zeer, lomperd. Ik bin mar diggelgoed", zee 't koppien nuffig, "wi'j daor wel rekinge mit hopen?"

"Hé, daor hej' weer zoe'n tuthola!" Et lepeltien sleug nog een extra slag hadder in 'e ronte.

"Ik hadde et wel docht", jammerde et koppien. "ie bin niet van zulver en menieren hej' niet leerd! Ik begriep niet, dat mevrouw jow nog niet in 'e grieze kontener smeten het. Ie zien d'r toch niet uut ok al hej' dan een meulentien op je kop. Blikkien, vien 'k een mooie naeme veur je", bromde ze.

"Weej' wat, kakmedam? A'k in de ofvalbak belane dan gao ik nao jow!" En mit een hadde klap sleug hi'j et koppien in gruzelementen.

Joukje

Leentje

Van de weke bin 'k d'r dan aendelik toe kommen om de pepiereboel, die as bi'j heit en mem van de zolder kommen is, deur te nemen. D'r zat van alles tussen. Tjonge, jonge wat kan een meens wat beweren. Oolde rekenings, kraanteknipsels uut et begin van de veurige ieuw, geboortekaorties en gao zo mar deur. Et is gek mar zoks kan 'k dan niet zomar votdoen. Nee, dat wi'k eerst allemaole naopluzen. D'r moet toch een reden west hebben waaromme as mien oolden en grootoolden dat spul beweerd hebben. Zo kwam ik ok een schriffien tegen. 'Dagboek van Leentje' ston d'r op. Et was beschreven mit potlood, dat hier en daor was et al aorig verbliekt. Now miende ik me te herinneren dat beppe een tante Leentje hadde, die as vroeg heur mem verleuren hadde. Zol dat disse Leentje wezen? Beni'jd blaederde ik et boekien deur. En daor kwam ik et volgende verhaeltien tegen.

Lief dagboek,

Ik hebbe straf. Ik bin slim ondeugend west, neffens heit. Ik hebbe mit de klompe veur 't gat had. Now kan 'k niet zitten.

Ik zal je vertellen wat as d'r gebeurd is.

Heit en tante Jet hadden, liek as elke zundagmiddag, weer wat te bepraoten. Wat ik now niet begriep is, waaromme tante Jet dan de hieltied zo raozen moet. Doe ik lestdaegs vreug, as ze heur lichtkaans zeer daon hadde, kreeg ik een dri'j om de oren van heit. En tante Jet het me zo gemien knepen. Ik viene heur niet lief. As heit d'r niet bi'j is dot ze hiel lelk tegen Lottien en mi'j.

Gister het ze et kleine ding mit de blote billegies in een emmer mit stienkoold waeter zet. Et aarme kiend raosde as een maeger varken. Zindelikhiedstraining nuumt ze dat. Ja, an mien hoela. Bi'j heit hoof ik niet te klaegen, die köst de kaant van tante Jet.

Vandemiddag kregen Lottien en ikke de maantel an. We wodden buten de deure zet.

'Mi'j donkt,' zee heit, 'jow mossen oonze Lottien mar es lopen leren. Ze is doukies twie jaor, dat et wodt neudig tied. Op 'e Liendelaene blieven. As tante en ikke uutpraot binnen, roepen we jim wel weer in huus.'

De godgaanze middag hewwe in de regen ommestapt. Mar... Lottien lopt. Ik hebbe d'r heur een deuntien bi'j leerd. Dat gaot zo: Leentje leerde Lottien lopen, langs de lange Liendelaene.

'Dat hi'j best daon,' zee heit en hi'j streek me eventies deur et haor. Ik wodde d'r hielemaole waarm van. Zo bliede wa'k daor mit. Tante Jet keek mit van die glundige ogen naor me.

'Jasse uut, hanen wasken en an taofel, 'zee ze 'We laoten de sop niet koold wodden.' Doe ze opschepte, kwam d'r bi'j ongelok, echt bi'j ongelok, zee ze, een dikke spatter op mien haand.

'Mar rap even onder de pompe holen, 'zee heit, 'eers kriej' een lilleke blaore.'

In de keuken heurde ik Lottien: 'Leentje leerde Lottien...'

'Ken ie gien aander deuntien?' bitste tante Jet.

'Ja,' klonk et hoge stemmegien van Lottien, 'Tante Jet, tante Jet is een slet.'

Roely

Zwarvers

Ik bin alliend. Ik bin altied alliend. Ok a'k tegere mit mien buisien (*kammeraad*) bin, bin 'k nog alliend, weej' wel. Za'k je uutstokken.

We bin al een protte jaoren buisies. Hi'j is mar klein, ik bin een stok langer. Hi'j gaot an de iene kaante van de straote de zakken en de bakken mit huussmerigens naopluzen en ik doe dat an de aandere kaante van de weg. Naotied verpatten we de boel niet. Ik bin wel zo liepe om de aandere keer an zien kaante van de weg lopen te gaon, as hi'j daor meer vunnen het as ikke an mien kaante, weej' wel. Hi'j lat mi'j dan al mopperend mien gaank mar wat gaon. De aandere keer is hi'j mi'j weer es te slim of, weej' wel.

Awwe oonze plestiek tassen vol en oons staosiegeld beurd hebben, zuken we een gaedelik plakkien op. Ieder veur himzels et zien spullegies dan op en mit et eerste flessien bier van die dag spulen we oons eten vot. We hebben hielemaole gien haost. We zien altied wel een protte van die haostige meensken langesrieden, langesfietsen of langeslopen. Hi'j maekt gienertied ruzie mit mi'j en ikke niet mit him. Seins zegge ik wel es tegen him, dawwe et mit zie'n twienen zo goed hebben. Mar dat begript De Kleine dan niet, weej' wel. Ik kriege temeensen gienertied bescheid weeromme.

Hi'j moppert ok altied een protte in himzels. Hi'j gaot daor ok gewoon mit deur a'k him vraoge as d'r wat an mekeert. Ik daenke dat hi'j niet goed bi'j zien heufd is. Dat zeg ik ok altied tegen de meensken. Hi'j het een triest leven aachter de rogge en dat is him op zien hasses sleugen, weej' wel. De meensken moe'n wat geduld mit him hebben. Middags gaot De Kleine al niet meer mit mi'j mit.

Ik krieg bi'j vrouw Klinkenklaor om halfvufe altied een bod waarm eten. Zij is een protte alliend en al lange uut de roelaosie west. Krek he'k nog een lange winterbroek vunnen; 'k hebbe die staondebiens (*direct, ter plaatse*) anstruupt aachter een bossien. Ik hebbe 'm nog niet weer uthad, weej' wel. Veural Belhaemel keek slim jeloers naor mien ni'je broek.

Aovens melden we oons altied veur negen ure bi'j een slaophuus. Ik gao vaeks al veur zeuven ure, want d'r is gien plak meer over aj' nao achten nog anschieten kommen. Hier mierkt De Kleine ok altied over. Mar in de koolde slaopen wi'k in december 2008 niet meer, weej' wel. Mar we meugen niet te lange aachter mekeer in etzelde slaophuus slaopen. Daoromme gao'we zo now en dan naor een aandere stad en gaon daor gewoon deur, zo we wend binnen. Ik geleuve trouwens dat De Kleine wat ziek wodt. Hi'j drinkt mi'j ok vusen te vule, weej' wel.

Taeltuun

Vuuf wat minder bekende woorden uut et Stellingwarfs (Haand)Woordeboek:

- bedimmen** = inhouden, temperen
bedingst = beding, voorwaarde
bedobben = begraven (van voorwerpen, waaronder oogst)
bedoezeld = versuft
bedouwelen = 1. voortdurend aan het doen zijn 2. steeds maar van alles zeggen, zeuren

Ban-jeren en bene-velden...

Een peer weken leden galmde et ni'jste boek van Karst Berkenbosch 'Banjeren' (*met grote, enigszins zware stappen lopen*) deur de luudspreekers. Et gong d'r mit de klemtoon van die hollaanse mevrouw wat mal ommetoe; et wodde luud en dudelik 'Ban-jeren'.

D'r bin vanzels wel meer van zokke woorden waar wel es wat verkeerd gaot mit de klemtoon, bi'jglieks:

Liekewel in de Van Dale as in de Dikke Bloemhoff bestaot et *benevelen* niet mar *beneveld* wel.

beneveld = beneveld, dronken: beneveld deur de jenever.

Dit – beneveld deur jenever - liekt zo krek et voltooide dielwoord van et warkwoord *benevelen*, mar bi'j' wel es deur benevelen beneveld raekt...?

Et boek 'Banjeren' (*deur bos en heide in Ooststellingwarf*) is d'r trouwens een lieke mooi omme...

Welles, nietes...

Dat oons prachtige Stellingwarfs Woordeboek woorden as, o.e. 'morgenwaeke' (*laatste van de drie waken waarin de Israëlieten de nacht verdeelden*) en et poëtische 'morgenwiend' (*tot de morgenwiend weer wi'jt*) niet kent, en dat d'r gien Stellingwarver te bekennen was die et woord 'mosselbaord' (*fijne draden waar een weekdier zich mee hecht*) andreugen het, kuwwe oons best veurstellen mar...

Waoromme kent oons Woordeboek gien woorden as, o.e.

bedaenksel (*bedenksel; dat is zeker een bedaeksel van jezels; iets wat je zelf hebt verzonnen*),

bedaoren (*bedaren, rustig, kalm worden*) -oepts: ja, dat is eins 'bederen'-,

begloeren (*die mooie meid lat heur graeg begloeren*) -oepts: ja, dat is eins 'begloepen'-.

Dichtwark...

Zuuktocht

Daor waor mien harte vreè vund,
de rust, 't groots genot,
waor a'k mijmerde in d'avondzonne,
daor tröf mij ok 't lot

Da'k mug dwalen langs veul paden schoon,
kun rusten onder blaa'ndak,
zölfs liggend, in-edut en loom,
tót weer en neie dag an brak.

Ontvolden neie wègen zich,
waorop ik wieder gung,
naor kruuspunt heuvel vargezicht,
haoge, waor de leeuwerik zung.

En daor, waor de adelaar viendt rust,
hiel hoge de bargwaand op,
daor pas wèurd ik mij bewust,
da'k slechts bin een knop,

Een zaoddeuse die vergaankelijk is,
een boltien in Oen tiedmesien,
't is een Goddelijke arfenis,
daank Heer, da'k dat möch zien...

Arend Victorie

Utzicht

Aachter mien raem
ontstaot een sprokien
witvarfd
rieken bomen
doodstille
naor de blauwe locht.

Goolden straolen
speulen kiekeboe
over de daaken
van schuren
bestri'jd mit poeiersuker
die onwrikber
op etzelde plak staon.

Joukje

Advent

Levavi

et maegien
kikt naor je uut
guntert naor jow
waacht en vertrouwt
uut et duuster van de naacht
de ni'je morgen integen

Populus Sion

et volk van Sion
maekt risselvaosies
de deuper slicht et pad
de naeme van de Heer
komt naor oons toe
en brengt verlossing

Gaudete

wees gelokkig wees bliede
wees bliede want hi'j komt
lange zal et niet meer duren
wit schittert deur et paorse henne
hi'j komt en is al dichtebi'j
twiefel niet hi'j komt

Rorate

dauwdruppen valen van boven
gerechtighied stroomt op eerde
alle heil dat komt van boven
laot kommen wao'we naor uutzien
we kun haost niet meer waachten
zien naeme is Immanuel

piet bult

Skroive

As je skroive kenne
over mense, over beiste
over durpe en een doik
over land en over water
zet je 't leven bloid te koik.

As je skroive kenne
over heden en verleden
over liefde, over toid
over zon en wind en wolke
maak je mense zommaar bloid.

As je skroive kenne
over rouw en over vreugde
over alles wat je bezig houdt
met een gloim soms of met trane
wor je oigelijk nooit oud.

As je skroive kenne
over kloine, daagse dinge
alles met een are koik
met een oigen glans en warmte
menselief, den bè-je roik!

Ina Broekhuizen-Slot (in et Westfries)

Infarct

Bloedpröppien
ader dichte.
lèem totaal tondersteboam.
bange, onzèker, piene, twiefel.
beruurte.

Alleen
alleent sloapm
alleent an toafel
blef det altied zo?
twiefel.

Stille
liéf mǎnnegien
ik mis oe
ik mis oe verskrrikkelijk
iënzaam.

Corry Overmars

Niveau...

Een Stellingwarver prakkezeert op niveau over et hogere
(hadop te lezen)

boven in de bomen
bomen over boven

-.-.-.-

Jehan bruukte weer es een flashback:

Gerard is stout
Gerard is stout
Gerard is stout

(Gerard Stout schreef ooit een vernietigende recensie in
Dagblad van het Noorden over 'Een brogge van glas')

Rachel Broekhof

Excommunicatie 1309

lectori salutem
litera provocatus

natuurlijk is het niet
niet persoonlijk
noch de plaats
niet de tijd
noch de wetten
de banneling zelf
van het eigen edict
rondom zijn reeds
coulissen voorzien
van banpalen
drie dagen Canossa
vijftienzeventien
vijfennegentig stellingen
vogelvrije Stellingwerwers
verstrikt in eigen rontes

latae sententiae
ferendae sententiae
schismatiek
suspensie en simonie

pb

Rilke (11)

René Maria Rilke is op 4 december 1875 as een zeuvenmaondskind in Praag geboren en op 29 december 1926 wegraekt in et sannetorium van Val-Mont sur Territet, an et meer van Genève vlakbij Montreux in Zwitserlaand. Hi'j was iene van de belangriekste lyrische dichters in de Duutse tael.

Grabmal eines jungen Mädchens

Wir gedenkens noch. Das ist, als müßte
alles dieses einmal wieder sein.
Wie ein Baum an der Limonenküste
trugst du deinen kleinen leichten Brüste
in das Rauschen seines Bluts hinein:
- jenes Gottes.

Und es war der schlanke
Flüchtling, der Verwöhnende der Fraun.
Süß und glühend, warm wie dein Gedanke,
überschattend deine frühe Flanke
und geneigt wie deine Augenbraun.

Graf van een jong maegien

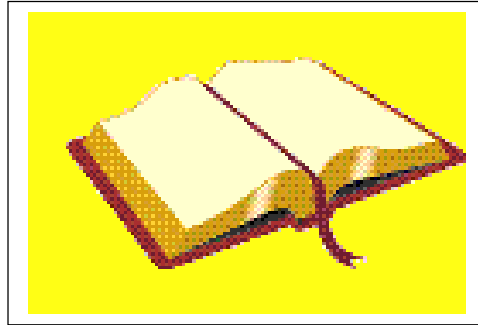
Et heugt oons nog. Et is, as mos
dit alles nog es wezen.
As een boom an de limoenekust
dreug ie je kleine lichte bosten
in et broezen van zien bloed daor binnen:
- van die god.

En et was de slanke
vlochteling, de verwenner van vrouwluden.
Zute en glundig, waarm as jow gedaachte,
as schaad over je jonge heupen
en zo beugen as je winkbrauwen.

De Stellingwarver Biebel

Een hiele uutpluzeri'je

Vertaelen liekt vanzels wel es makkelijk mar kiek es een klein stokkien over oonze schoolder mit hoe veer wi'j bi'jtieden gaon (moeten).

In Genesis 3:15 staot in de NBV:

*Vijandschap sticht ik tussen jou en de vrouw,
tussen jouw nageslacht en het hare,
zij verbrijzelen je kop,
jij bijt hen in de hiel.*

Now bin Stellingwarvers et ok wel es niet hielemaole mit mekeer iens mar 'vijaandschop stichten' doen ze niet gauw. Hoe kriej' zoks now fesoenlik vertaeld? We pakken d'r dan eerst es wat aandere boeken bi'j, bi'jglieks:

De Naardense:

*en vijandschap zal ik zetten tussen jou en de vrouw,
tussen jouw zaad en haar nazaat;
hij zal jou voor het hoofd stoten,
jij zult hem bijten in de hiel.*

De Afrikaanse:

*En Ek sal vyandskap stel tussen jou en die vrou,
en tussen jou saad en haar saad.
Hy sal jou die kop vermorsel,
en jy sal hom in die hakskeen byt.*

De Statevertaeling:

*En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw,
en tussen uw zaad en tussen haar zaad;
datzelve zal u den kop vermorzelen,
en gij zult het de verzenen vermorzelen.*

De NBG-51:

*En Ik zal vijandschap zetten tussen u en de vrouw,
en tussen uw zaad en haar zaad;
dit zal u de kop vermorzelen
en gij zult het de hiel vermorzelen.*

De Grunninger:

*Ik zel moaken, dastoe en de vraauw vijanden worden
en dien noazoaten en heurent gelieke goud.
Zai zellen die de kop
en doe zelst heur hakken verbriezeln.*

Dan perberen we uut te vienen wat d'r mit zoe'n tekst eins bedoeld wodt, wawwe hier uut begriepen moeten. En dan bliekt oons dat:

1. "en Ik zal": Dit vonnis wodt veurnaemelik uitspreuken tegen de duvel, de saotan die et meerste de oorzaeke was van de zundeval van de meensken.
2. "uw zaad": Hier wo'n eins alle kiender van de duvel mit bedoeld (zie: Jeh 8:44.)
3. "haar zaad": Dit zaod is eins alliend de Here Christus, die deur zien dood en de kracht van zien Geest de duvel al zien geweld ontnemt (zie: Ps 110:1, Jeh 12:31, Rom 16:20, Hebr 2:14 en 1 Jeh 3:8.)
4. "en gij zult het": De duvel en zien zaod zullen Christus en zien gemiente vervolgen, mar niet uutroeien en verdarven kunnen.

Kieken we alliend naor de eerste riegel, mit de vraoge: *wat zal ik?*:

- vijandschap zal ik *zetten* tussen jou en de vrouw
- ik zal vijandschap *zetten* tussen u en tussen deze vrouw
- ik zal vijandschap *zetten* tussen u en de vrouw
- ek sal vyandskap *stel* tussen jou en die vrou
- vijandschap *sticht* ik tussen jou en de vrouw
- ik zel *moaken*, dastoe en de vraauw vijanden worden

Ik zal zetten, ik zal stellen, ik zal stichten en ik zal moaken (ik zal maken). Allemaole mooi en prachtig mar gien Stellingwarfs.

Dan vergelieken we es wat:

Als teken zal ik een regenboog (aan de hemel) zetten / stellen / stichten / moaken / <en nog andere mogelijkheden>.

Mit al disse kennis in et achterheufd wodt et in et Stellingwarfs dan zoks as:

*Tussen jow en de vrouw za'k gekilster kommen laoten,
tussen jow naogelacht en heurend,
zi'j verbriezelen je kop,
ie bieten heur in de hiele.*

Al mit al, een hiel gepuzel, alderdeegst ok nog altied, aj' et niet uut de oolde taelen mar – liekt lekker makkelik – uut et Nederlaans weg vertaelen.

Biebelvertaelen... beginne d'r dan ok mar niet an..!

Now, bi'j'm weer hielemaole bi'jpraot mit wawwe daegs tussen et gewone wark deur, daon hebben en an 't doen binnen.

Tot de aandere maond mar weer.

f&p

Wetenschap is warken veur de duvel

Wi'j' reageren op disse stelling of wi'j' aandere wat An de liende hangen...? Dat kan in 't Nederlaans, et Fries of – bi'j' veurkeur – in 't Stellingwarfs. Veur de aorigheid mag et vanzels ok nog wel es wat een aander taeltien wezen. Et gebruik van niet-Stellingwarfse bi'j'dregen wodt trouwens wel een betien in de haand holen. Opsturen naor: info@stellingwerfs-eigen.nl

Et archief van dit maandblad kuj' vieren op www.stellingwerfs-eigen.nl

Aj' dit blattien niet meer in je aemelbusse hebben willen of weej' nog iene die 't misschien ok (graeg) lezen wil, doe dan mar even een berichien naor info@stellingwerfs-eigen.nl

Et is de bedoeling dat iederiene die wat te schrieven het (een appatte tekening of foto mag ok), dat opsturen kan (in Word-fermaot) en dat et dan zonder vorm van redaktie altied en zonder korrektie(*) plaetst wodt. Altied, wil in dit geval zeggen, ja altied, behalven as et bi'j'glike vluken, schellen, raozen, tieren of dat soorte van rarigheid is zoas dat in de daegelikse ommegang mit mekeer ok niet gebruikelik is. Mar et moet - an de aandere kaante - wel wat lieden kunnen... Een betien reklame, bi'j'glike je eigenmaekte sjem anpriezen of je bedrief gewoon es in de kiekerd zetten, kan ok mar et moet vanzels niet allierend een adverteensieblad wodden.

(*) Aj' liever hebben dat de roegste schrieffouten d'r even uuthaald wodden dan moej' dat even angeven.

Et is de bedoeling dat alleman kaant-en-klaore stokken of stokkies opstuurt. Et ienigste wat de redaktie d'r an dot is et in- en anneneer plakken, wat deengies in rebrieken bi'jenneer zetten, et iedere maand as aemel rondsturen en et as archief op internet beweren en daor ok beschikber maeken om een nommer naor je toe haelen te kunnen (downloaden) as een dokument in DOC- en PDF-fermaot. De voertael is Stellingwarfs (vanzels) mar Fries, een stokkien Nederlaans of een aander - veur oons - leesber taeltien mag ok wel een keer. As et mar wel raekvlakken het mit wat d'r op tael- of kultuurgebied leeft in Stellingwarf.

PAS OP: Iederiene stuurt veur 100% eigen verantwoordelikhied wark in..! Dat gelt liekewel inhooldelik as veural ok mit et oge op auteursrechten...! De redaktie/uitgever nemt hier gienertied verantwoording veur mar schoeft die deur naor de instuurder. De grootte van een dokument - behalven mit foto's en plaeties - het binnen roeme greenzen, gien beparking.

An de liende
mittenneer en veurenneer

* Aende *